

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen vuoden 2024 talousarvioesityksessä ja keskipitkällä aikavälillä

Valtiovarainvaliokunnan
liikennejaosto 7.11.2023
Traficom lausunto

Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen, talousarvio 2024

Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (31.20.55)	1 000 euroa
Junaliikenteen ostot	34 870
Alueellisen ja paikallisen liikenteen ostot ja kehittäminen	32 329
Suurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuki	9 750
Keskisuurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tuki	8 125
Lentoliikenteen ostot	16 000
Kehittämishankkeet	750
Liikkumisen ohjaus	600
Yhteensä	102 424

Kaupunkiseutujen ja ELY-keskusten joukkoliikenne

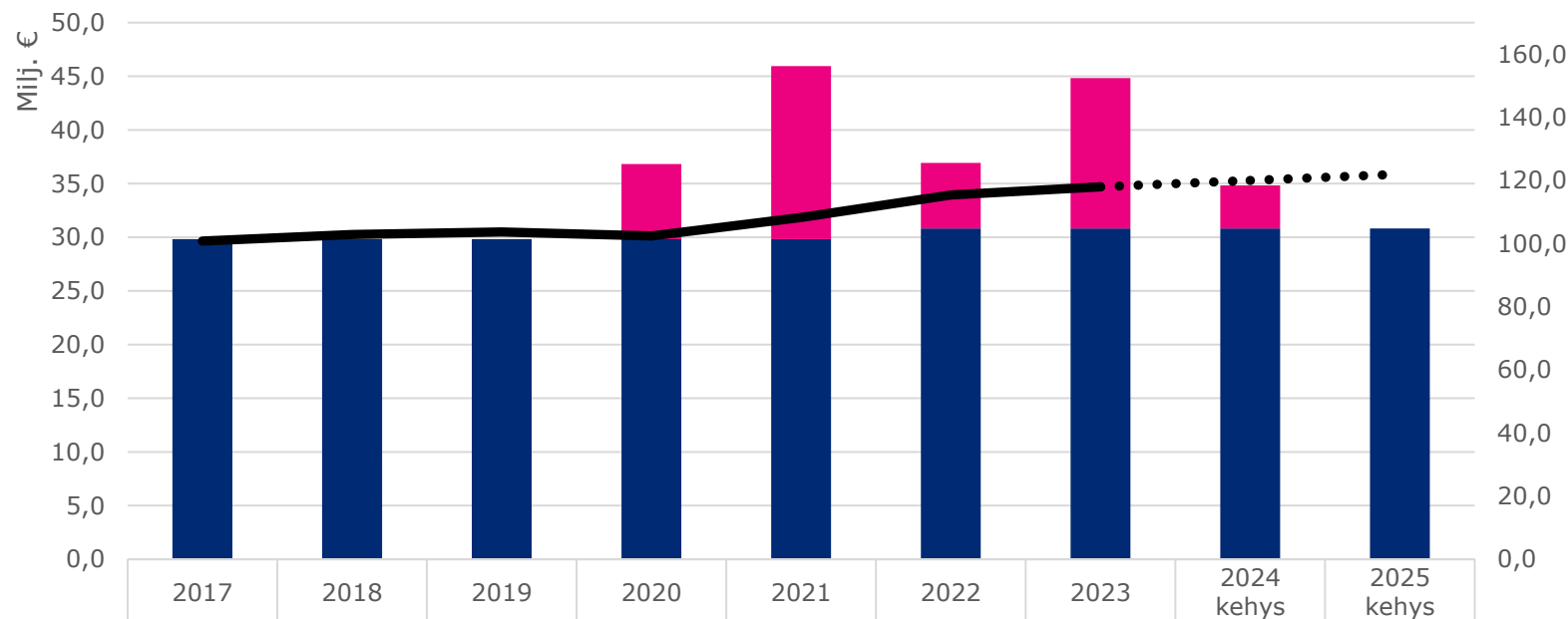
Joukkoliikenteen järjestämisen kustannukset ovat kasvaneet voimakkaasti koronaa ja Venäjän hyökkäyssotaa edeltävään aikaan nähden. Kustannusindeksi on noussut noin 20% vuodesta 2020

Ilmastoperusteisen rahoituksen poistuminen leikkaa n. 40% suurten ja keskisuurten kaupunkiseutujen valtionavustuksia.

Liikenne 12 –korotukset poistettu hallitusohjelmasta (suuret kaupunkiseudut +20M€, keskiuuret kaupunkiseudut +6M€ ja ELY-keskukset +6M€ vuodesta 2025 alkaen)

Seurauksena kaupunkien ja ELY-keskusten kustannusten merkittävä kasvu. Paineita liikenteen palvelutason muutoksiin

ELY-keskusten määrärahakehitys

Lisätalousarvio / siirtomääräraha				6 997 000	16 117 000	6 095 000	14 000 000	4 000 000	
Perusraha	29 829 000	29 829 000	29 829 000	29 829 000	29 829 000	30 829 000	30 829 000	30 829 000	30 829 000
Linja-autoliikenteen kustannusindeksi	100,8	102,9	103,7	102,4	108,3	115,4	118	120,0	122,0

Junaliikenteen ostot

- ▶ Suomen toimivaltaiset viranomaiset junaliikenteen ostoon ovat HSL-alueella HSL ja sen ulkopuolella Liikenne- ja viestintäministeriö
- ▶ LVM:n neuvottelema sopimus VR:n kanssa on voimassa vuoteen 2030, jonka jälkeinen liikenne on kilpailutettava (2016/2338)
 - ▶ Sopimus sisältää myös Tampereen seudun lähijunaliikennettä ja HSL:n lähijunaliikennettä, joita ko. tahot rahoittavat. Lisäksi HSL on kilpailuttanut seudun sisäisen liikenteen.
 - ▶ Valtion ei myönnä erillistä tukea lähijunaliikenteeseen, alueet saavat tukea julkiseen henkilöliikenteeseen, jonka kohdistamisesta alueet vastaavat itse
- ▶ Vuonna 2024 tullaan teettämään selvityksiä, joiden avulla voidaan muodostaa skenaarioita, reunaehdoja, vaikutusarvioita ja vaihtoehtoisia näkemyksiä tulevan valtakunnallisen kilpailutuksen toteutuksesta poliittista päätöksentekoa varten.
 - ▶ Henkilöjunaliikenteen kilpailutus tulee viemään paljon resursseja hallinnonalalla tulevina vuosina.

Lentoliikenteen ostot

- ▶ Traficom käynnisti lokakuun lopussa kilpailutuksen, jolla hankitaan lentoja viiteen maakuntaan 28.3.2026 asti
 - ▶ Hankinta on käynnistetty budjettiriihen päätösten perusteella
 - ▶ Hankintaosapuolina ovat myös seuraavat kaupungit: Jyväskylä, Joensuu, Kajaani sekä Kemi ja Tornio
 - ▶ Hankintaosapuolina mukanaolo mahdollistaa sen, että ko. alueilla on halutessaan mahdollisuus rahoittaa mahdollista optiota
 - ▶ Päätökset optiosta on tehtävä 2025, ensisijainen tavoite on markkinaehtoinen liikenne
- ▶ Savonlinnan juuri kilpailutetun kauden liikenne alkaa 13.11.2023
 - ▶ Valtio maksa tästä liikenteestä 1 M€ vuodessa, mikä on vajaat 50 % vuosikuluista
- ▶ Jotta Traficom voi käyttää vuodelle 2025 suunniteltua rahoitusta Porin lentoyhteyden tukemiseen, tarkoittaa se käytännössä uutta kilpailutusta reitille vuoden 2024 aikana